

binnen het eigenlijk gebied van de stad geoefend waren geworden, hier als nog wel konden blijven. Waarmee men zeer bedrogen is uitgekomen." — Tot zoo ver Van Bleyswijck.

Dat de onverstandige staatkunde, die hij zoo treffend teekent en als het ware brandmerkt, reeds van de dagen van Karel V, zoo niet van vroeger, dagteekent, heeft ons de korte, maar veel beteekenende zinsnede, die ik uit de Informacie van 1515 aanhaalde, geleerd. Maar zij kwam eerst volkomen in zwang, nadat de opstand tegen den Spaanschen landsheer gelukt en in plaats der monarchie een republiek in Holland gevestigd was, waarin de steden het hoogste woord voerden. Eerst van toen af werd de afstand tusschen de regeerende steden en alle kleinere steden en dorpen, die geen stem in staat hadden, onmetelijk groot. Op het voordeel der regeerende was de handelwijs van deze jegens de ondergeschikte geheel en al aangelegd. Daarmee was een verhouding, als reeds tusschen Delft en Delfshaven bestond, in volmaakte overeenstemming. Het kon niet anders of deze moest thans door het algemeen heerschende systeem te meer worden bekrachtigd. Delfshaven werd waarlijk de vasal van Delft.

Daarmee is echter niet gezegd dat de vasal niet wederkeerig voordeel trok uit zijn ondergeschiktheid aan een machtig en invloedrijk lid der regeering. Integendeel; toen Delft overeenkomstig zijn aanzien de zetel werd van een der kamers van de Oost-Indische Compagnie, werd de Haven dien ten gevolge begunstigd met een groote scheepstimmerwerf en naderhand bovendien met een Oost-Indisch zeemagazijn. Uit de Noordsche Compagnie en de walvischvangst, waaraan de rijke Delftsche kooplieden deel namen, vloeide voor de Haven en ook voor Schoonderloo, waarover de stad al sedert 1555 het